

Sorbus domestica

jarząg domowy

Sorbus domestica (jarząg domowy) to średniej wielkości drzewo liściaste występujące w południowo-wschodniej Europie, północnej Afryce i Azji Mniejszej. Ponieważ był ceniony za duże i smaczne owoce, jarząg domowy jest często spotykany w opuszczonych sadach jako posadzone drzewo. Jest to rzadkie, światłolubne drzewo, które rośnie w lasach liściastych i nie radzi sobie z konkurencją. Jarząg domowy rośnie powoli i zazwyczaj tworzy pojedynczy pień. Osiąga wysokość od 15 do 20 metrów, a jego korona ma kształt od owalnego do okrągłego.

Liście *Sorbus domestica* są nieparzysto pierzaste, matowozielone i ząbkowane na krawędziach. W październiku przebarwiają się na piękny żółty i pomarańczowy kolor aż do głębokiej czerwieni. Kwiaty są dość duże jak na *Sorbus* i pojawiają się od końca kwietnia do czerwca w luźnych kwiatostanach, które przyciągają wiele motyli, pszczoł i innych owadów. Owoce są dość duże i mają żółty, pomarańczowy lub czerwony kolor. Zazwyczaj przypominają kształtem jabłko lub gruszkę. Stanowią pożywienie dla ptaków i małych ssaków i są także zbierane przez ludzi. Kora jest szarobrazowa, przez długi czas gładka, a później łuszczy się długimi prostokątnymi paskami. Zimowe pąki są również wyjątkowo błyszczące i lepkie.

Sorbus domestica jest użytecznym drzewem ozdobnym i jadalnym, które może żyć kilkaset lat, ale jest podatne na raka. Może być sadzone w każdej głębokiej, dobrze przepuszczalnej i bogatej w składniki odżywcze glebie. To ciepłolubne drzewo bardzo dobrze radzi sobie w suchych warunkach i rośnie na prawie każdym typie gleby, choć preferuje gleby o odczynie od obojętnego do kwaśnego. Jarząg domowy nadaje się do średnich i dużych ogrodów i krajobrazów, gdzie ma wysoką wartość ekologiczną. Przejrzałe owoce mogą być spożywane, ale równie dobrze nadają się na przetwory i napoje alkoholowe (wino jabłkowe), dżemy i soki. Drewno jest gęste i bardzo cenne dla stolarki.

TYP NASADZEŃ

rodzaje drzew: drzewa pienne, drzewa wielopniowe, drzewa owocowe | **Topiary na pniu:** wielopniowa parasolowata

ZASTOSOWANIE

Lokalizacja: park, pas zieleni, duży ogród, wieś, obszar ekologiczny | **Chodnik:** brak, otwarty | **Koncept nasadzeń:** food forest, Nasadzenia krajobrazowe

CECHY

Kształt korony: kulista, jajowata | **Struktura korony:** półotwarta | **Wysokość:** 15 - 20 m | **Szerokość:** 8 - 10 m | **Strefa mrozoodporności:** 5A - 8B

WYMAGANIA

Wiatr: odporne na wiatr | **Gleba:** less, glina piaszczysta, lekka glina, gleba piaszczysta, gleba ilasta | **Stopień użyczenia:** uboga w składniki odżywcze, średnio zasobna w składniki odżywcze, zasobna w składniki odżywcze | **Poziom nawodnienia gleby:** sucha, wilgotna | **Stanowisko:** słoneczne | **Odczyn gleby:** kwaśny, obojętny, zasadowy | **Rośliny pożyteczne:** pszczoły, motyle, ptaki, małe ssaki, ludzie

PLANTKENMERKEN

Kwiaty: baldachy, efektowne, duże, o nieprzyjemnym zapachu | **Kolor kwiatów:** biały | **Termin kwitnienia:** kwiecień - czerwiec | **Kolor liści:** matowozielony, spodem szarozielony | **Liście:** opadające zimą, owalne, ząbkowane, pierzaste | **Kolor jesienią:** żółty, żółtopomarańczowy, pomarańczowy, pomarańczowoczerwony, ciemnoróżowy | **Owoce:** efektowne, jadalne, duże, jagody, jabłko, gruszka | **Kolor owoców:** żółty, czerwony, zielony | **Kolor kory:** szarobrazowy | **Kora:** łuszcząca się, gładka później chropowata, spiralna | **Kolor pędów:** cynamonowobrazowy | **Pędy:** nagie, pionowy wzór rozgałęzień, grubo rozgałęzione | **System korzeniowy:** głęboki, mocno rozgałęziony,